

Posterijen

Terry Pratchett

Proloog – 9000 jaar geleden

DE VLOTEN VAN DE DODEN voeren op onderzeese rivieren de hele wereld rond.

Vrijwel niemand wist ervan. Terwijl de theorie toch makkelijk te volgen is.

Die gaat als volgt: De zee is tenslotte in menig opzicht louter een nogal natte vorm van lucht. En iedereen weet dat lucht naarmate je lager komt een hogere dichtheid heeft en dat hij ijler wordt naarmate je hoger vliegt. Wanneer nu een schip in een storm vergaat en begint te zinken, moet het dus op een gegeven moment een diepte bereiken waar het water eronder precies stroperig genoeg is om het niet verder te laten zinken.

Om kort te gaan, het schip zinkt niet verder maar blijft drijven op een onderzees wateroppervlak, buiten bereik van de stormen maar ver boven de zeebodem.

Daar is het stil. Doodstil.

Sommige vergane schepen hebben tuigage; sommige hebben zelfs zeilen. Vele hebben er nog een bemanning, in het tuig verstrikt of vastgesjord aan het stuurwiel.

Maar de reizen gaan gewoon door, doelloos, zonder enige haven in zicht, want er zijn onderzeese stromingen waarop de dode schepen met hun geraamtebemanningen om de wereld blijven varen, boven verzonken steden en tussen verdronken bergen, tot rottenis en paalworm ze verslinden en ze uiteenvallen.

Soms valt er een anker omlaag, helemaal naar de duistere, koude rust van de diepzeebodem, waar het de stilte van eeuwen verstoort door een wolk slib op te laten wervelen.

Eén kwam er bijna terecht op Anghammarad, die zat te kijken naar de schepen die ver boven zijn hoofd voorbijdreven.

Hij herinnerde het zich omdat het de enige interessante gebeurtenis was in negenduizend jaar.

Proloog – een maand eerder

ER WAS ZO'N... ZIEKTE DIE ratelwerkers kregen.

Hij leek wel een beetje op die aandoening waar zeelieden soms last van kregen als een blakke zee hen dwong om wekenlang stil te liggen onder een meedogenloze zon, waardoor ze op het laatst gingen denken dat het schip omringd werd door groene weiden zodat ze pardoes overboord stapten.

Soms dachten ratelwerkers wel eens dat ze konden vliegen.

De grote semafoortorens stonden zo'n twaalfeneenhalve kilometer uit elkaar en als je bovenin zat bevond je je ongeveer vijfenveertig meter boven de vlakten. Als je daarboven te lang aan het werk bleef zonder iets op je hoofd, zeiden ze, dan werd de toren waarop je zat steeds hoger en de buurtoren kwam steeds dichterbij, en misschien dacht je dan wel dat je zo van de ene naar de andere kon overspringen of dat je kon meeliften op de onzichtbare berichtenstroom die ertussen heen en weer ging, of misschien dacht je wel dat je zélf een bericht was. Misschien was het allemaal louter een kwestie van een storing in de hersenen, veroorzaakt door het gieren van de wind in de tuinen. Niemand wist het met zekerheid. Mensen die op vijfenveertig meter boven de grond de lucht in stappen hebben naderhand zelden nog veel te vertellen.

De toren bewoog lichtjes in de wind, maar dat was wel in orde. *Deze* toren zat vol met nieuwe technische vondsten. Hij sloeg de energie van de wind op om zijn mechanieken aan te drijven, hij boog mee zodat hij niet brak, hij gedroeg zich meer als een boom dan als een bolwerk. Je kon hem grotendeels op de grond opbouwen en hem dan binnen het uur op zijn plaats overeind zetten. Het was een mooi en bevallig ding. En dankzij het nieuwe sluitersysteem en de gekleurde lampen kon je berichten tot wel vier maal sneller verzenden dan met de oude torens.

Tenminste, dat zou kunnen als ze eenmaal een paar hardnekkige probleempjes opgelost hadden...

De jongeman klauterde snel naar de hoogste top van de toren. Het grootste deel van de klim bevond hij zich in plakkerige, grijze ochtendnevel, maar ineens kwam hij in stralend zonlicht terecht en spreidde de mist zich als een zee onder hem uit, helemaal tot aan de horizon.

Hij lette niet op het uitzicht. Hij droomde nooit van vliegen. Hij droomde van mechanieken, van manieren om dingen beter te laten werken dan ooit tevoren.

Op dit moment wilde hij te weten komen waarom de nieuwe sluitersblinden nu *alweer* niet opengingen. Hij oliede de glijders en controleerde de spanning van de kabels, en vervolgens gaf hij zichzelf een zetje om bungelend in de frisse lucht de blinden zelf te controleren. Dat mocht je eigenlijk niet doen, maar elke ratelwerker wist dat het de enige manier was om bepaalde dingen goed voor elkaar te krijgen. Bovendien was het volstrekt veilig als je –

Er klonk een rinkelgeluidje. Hij keek om en zag de musketon van zijn vanglijn op de loopbrug liggen, zag de schaduw, voelde de gruwelijke pijn in zijn vingers, hoorde de gil en viel...

...als een anker.

HOOFDSTUK EEN

De Engel

Waarin onze Held Hoop gevoelt, de Kostbaarste Aller Schatten – Het Broodje Kaas van de Spijt – Sombere Overpeinzingen van de Beul aangaande de Doodstraf – Beroemde Laatste Woorden – Onze Held Sterft – Engelen, gesprekken over – De Onraadzaamheid van Misplaatste Voorstellen aangaande Bezems – Een Onverwacht Ritje – Een Wereld Zonder Eerlijke Mensen – Een Druk Baasje – Je Kunt Altijd Kiezen

ZE ZEGGEN DAT HET VOORUITZICHT om de volgende morgen opgehangen te worden het concentratievermogen van de menselijke geest geweldig verhoogt; helaas concentreert de geest zich dan steevast op het feit dat hij zich in een lijf bevindt dat de volgende morgen gehangen gaat worden.

De man die de strop zou krijgen was door liefhebbende maar onverstandige ouders Feucht von Lippvacht genoemd, maar hij zou die naam, voor zover dat nog mogelijk was, niet te schande maken door zich eronder te laten ophangen. Voor de wereld in het algemeen, en in het bijzonder op dat stukje ervan dat als doodvonnis bekend staat, was hij Albert Glabbeek.

En die had de hele toestand op een positievere manier benaderd door zijn geest te concentreren op het vooruitzicht om morgenochtend *niet* opgehangen te worden, en vooral ook op het vooruitzicht om al het verkrumelende cement rond een steen in de muur van zijn cel te verwijderen met een lepel. Tot dusver had hij daar vijf weken aan gewerkt, waardoor de lepel inmiddels was afgesleten tot de omvang van een nagelvijl. Gelukkig was niemand hier ooit het bed komen verschonen, anders zouden ze de zwaarste matras ter wereld ontdekt hebben.

Momenteel was al zijn aandacht gericht op de grote zware steen waarin men ooit een enorme ijzeren kram had geslagen om dienst te doen als verankering voor zijn boeien.

Feucht ging met zijn gezicht naar de muur zitten, greep met twee handen de ijzeren ring beet, zette zich met zijn voeten schrap tegen de stenen aan weerszijden en rukte uit alle macht.

Zijn schouders vlogen in brand en voor zijn ogen verscheen een rood waas, maar het steenblok schoof met een zwak, ongepast rinkelgeluidje naar voren. Feucht wist het uit het gat te manoeuvreren en

tuurde naar binnen.

Aan de andere kant zag hij een tweede steenblok, en het cement daar omheen zag er verdacht nieuw en sterk uit.

Vlak ervoor lag een nieuwe lepel. Die glom.

Terwijl hij daarop studeerde hoorde hij het applaus achter zijn rug. Hij draaide zijn hoofd om waarbij de pezen in zijn nek een pijnlijk akkoordje ten beste gaven, en zag een aantal bewakers door de tralies naar hem staan te kijken.

‘Bravo, meneer Glabbeek!’ zei één van hen. ‘Henk hier is me vijf daalders schuldig! Ik *zei* al tegen hem dat je een volhouder was! Dat is een volhouder, zei ik tegen hem!’

‘Dit hebben jullie zeker bedacht hè, meneer Wiepjes?’ zei Feucht zwakjes, terwijl hij naar de glimlichtjes op de lepel staarde.

‘O nee, hoor, wij niet. Opdracht van Heer Ottopedi. Hij staat erop dat alle veroordeelde gevangenen het vooruitzicht op vrijheid wordt geboden.’

‘Vrijheid? Maar hierachter ligt nog zo’n verdomde knoert van een steen!’

‘Ja, dat is zo, meneer, dat is een ding dat zeker is,’ zei de bewaker. ‘Het gaat om het *vooruitzicht*, zie je. Niet om echte vrije vrijheid als zodanig. Ha, dat zou een beetje stom zijn, nietwaar?’

‘Tja, dat zal wel,’ zei Feucht. Hij zei niet ‘stelletje rotzakken’. De bewakers hadden hem de afgelopen zes weken heel netjes behandeld en hij deed altijd zijn uiterste best om goed met mensen overweg te kunnen. Hij was daar heel erg goed in. Sociale vaardigheden maakten deel uit van zijn vakkennis; eigenlijk bestond die uit niets anders.

Bovendien hadden deze mensen grote wapenstukken. Zorgvuldig formulerend voegde hij er dus aan toe: ‘Sommige mensen zouden dit wreed kunnen vinden, meneer Wiepjes.’

‘Ja meneer, wij hebben hem daar ook naar gevraagd, maar hij zei dat het juist helemaal niet wreed was. Hij zei dat het –’ zijn voorhoofd vertoonde dikke denkrimpels – ‘be-zig-heids-the-ra-pie was die voor gezonde lichaamsbeweging zorgde, neerslachtigheid voorkwam en de waardevolste aller schatten bood, namelijk de Hoop, meneer.’

‘Hoop,’ mompelde Feucht mistroostig.

‘Je bent toch niet van streek, meneer?’

‘Van streek? Waarom zou ik van streek zijn, meneer Wiepjes?’

‘Nou, zie je, de laatste knul die we in deze cel hadden wist zich door dat afvoerputje te wurmen, meneer. Heel klein ventje. Erg lenig.’

Feucht keek naar het roostertje in de vloer. Dat had hij meteen al van de hand gewezen.

‘Komt dat op de rivier uit?’ vroeg hij.

De bewaker grinnikte. ‘Dat zou je wel *denken*, niet? Hij was echt totaal van streek toen we hem opvisten. Prettig dat jij het zo sportief opvat, meneer Glabbeek. Je was een voorbeeld voor ons allemaal, meneer, zoals je stug bleef volhouden. Al het cementstof in je matras verstopt? Heel slim, heel netjes. Heel handig. Jouw verblijf hier is een echte opsteker voor ons geweest. Mevrouw Wiepjes laat je trouwens nog bedanken voor de mooie fruitmand. Erg deftig, hoor. Zaten zelfs kumquats in!’

‘Graag gedaan, meneer Wiepjes.’

‘De directeur was een beetje jaloers over die kumquats omdat hij alleen dadels in de zijne had, meneer, maar ik zei tegen hem dat het met fruitmanden al niet anders is dan met het leven zelf: Pas als je de ananas die bovenop ligt hebt opgetild, weet je wat eronder zit. Hij laat je ook bedanken.’

‘Fijn dat hij er blij mee was, meneer Wiepjes,’ zei Feucht een beetje verstrooid. Verscheidene van zijn vroegere hospita’s waren een cadeautje komen brengen voor ‘die arme verdwaasde jongen’, en Feucht investeerde altijd in gulheid. Een loopbaan als de zijne stond of viel uiteindelijk met stijl.

‘En nu we het daar toch over hebben,’ zei meneer Wiepjes, ‘de jongens en ik vroegen ons af of je op dit moment in je leven misschien de behoefte voelde om je te ontlasten aangaande het onderwerp van de vindplaats van de locatie van de plaats waar je, om er niet omheen te draaien, al dat geld hebt verstopt dat je hebt gestolen..?’

Het werd stil in de gevangenis. Zelfs de kakkerlakken luisterden mee.

‘Nee, daar kan ik echt niet aan beginnen, meneer Wiepjes,’ zei Feucht luidkeels, na een korte stilte om zijn woorden een extra dramatische uitwerking mee te geven. Hij tikte op zijn jaszak, stak een vinger op en knipoogde.

De bewakers grijnsden terug.

‘We begrijpen het volkomen, meneer. En nu zou ik als ik jou was wat rust nemen, meneer, want over een half uur gaan we je ophangen,’ zei meneer Wiepjes.

‘Hé, krijg ik geen ontbijt?’

‘Het ontbijt is pas om zeven uur,’ zei de bewaker bestraffend. ‘Maar, weet je wat, meneer Glabbeek, omdat *jij* het bent zal ik een broodje kaas voor je klaarmaken.’

En nu was het een paar minuten voor zonsopgang en was *hij* degene die door de korte gang werd meegevoerd naar de kleine ruimte onder het schavot. Feucht beseftte dat hij zichzelf vanaf een afstandje bekeek, alsof een deel van hem buiten zijn lijf zweefde als een ballon waarvan hij als het ware het touwtje elk moment kon loslaten.

Het licht in het vertrekje viel binnen door de kieren in het plankier van het schavot boven zijn hoofd, en vooral die langs de randen van het grote valluik. De scharnieren van voornoemd luik werden zorgvuldig geolied door een man met een kap op.

Toen hij het groepje mannen zag naderen hield hij ermee op en hij zei: ‘Goedemorgen meneer Glabbeek.’ Hij lichtte behulpzaam zijn kap op. ‘Ik ben het, meneer Glabbeek, Daniël “In Eén Keer Raak” Dragonder. Ik ben vandaag je beul, meneer. Geen zorgen, meneer. Ik heb al tientallen mensen opgehangen. We hebben je in een wip hier vandaan.’

‘Is het waar Daan, dat iemand gratie krijgt als hij na drie keer proberen nog niet gehangen is?’ vroeg Feucht terwijl de beul zorgvuldig zijn handen afveegde aan een poetslap.

‘Dat heb ik wel eens gehoord, meneer, dat heb ik wel eens gehoord. Maar ze noemen mij niet voor niks “In Eén Keer Raak”, meneer. En denkt meneer vandaag de zwarte zak te gebruiken?’

‘Helpt dat?’

‘Sommige mensen denken dat het bravoure uitstraalt, meneer. En je ogen puilen niet zo uit. Het heeft eigenlijk meer met het publiek te maken. Tamelijk grote opkomst vanmorgen, trouwens. Er stond gister ook een mooi stukje over je in het *Nieuwsblad*, vond ik. Al die mensen die zeiden dat je zo’n aardige jongeman was en zo. Uh... zou je vooraf misschien de strop willen signeren, meneer? Naderhand krijg ik de kans niet meer om het je te vragen, nietwaar?’

‘De strop signeren?’ vroeg Feucht.

‘Ja meneer,’ zei de beul. ‘Dat is min of meer gebruikelijk. Er zijn een heleboel mensen die oude stroppen opkopen. Voor hun verzameling, zogezegd. Een beetje eigenaardig, maar zulke mensen bestaan nu eenmaal. En voorzien van een handtekening is hij natuurlijk meer waard.’ Hij zwaaide met een stuk stevig touw. ‘Ik heb een speciale pen die goed afgeeft op touw. Om de paar centimeter een handtekening, als dat zou kunnen? Alleen een handtekening, een opdracht is niet nodig. Kan mij flink wat geld opleveren, meneer. Ik zou je zeer erkentelijk zijn.’

‘Zo erkentelijk dat je me niet gaat ophangen?’ vroeg Feucht terwijl hij de pen aanpakte.

Dat leverde hem een waarderend lachje op. Meneer Dragonder keek tevreden knikkend toe terwijl hij over de hele lengte van het touw handtekeningen zette.

‘Dankjewel, meneer, dat is mijn oudedagsvoorziening waar je daar je handtekening op zet. Zijn we dan nu allemaal zover?’

‘Ik niet!’ zei Feucht vlug, waarop iedereen nogmaals hartelijk begon te lachen.

‘Je bent een grappenmaker, meneer Glabbeek,’ zei meneer Wiepjes. ‘Het zal wel even wennen zijn als je er niet meer bent, en dat is niet gelogen.’

‘Voor mij niet, in ieder geval,’ zei Feucht. Dit werd opnieuw opgevat als een vlijmscherpe geestigheid. Feucht zuchtte. ‘Denk je echt dat dit alles de misdaad zal verminderen, meneer Dragonder?’ vroeg hij.

‘Tja, gezien het feit dat het moeilijk is om sporen te vinden van niet begane misdaden, lijkt me dat in zijn algemeenheid lastig te zeggen,’ zei de beul terwijl hij het valluik nog een laatste keer liet rammelen. ‘Maar in het *bijzonder* zou ik zeggen dat het uitermate afdoende is.’

‘En dat houdt in?’ vroeg Feucht.

‘Dat houdt in dat ik nog nooit iemand vaker dan één keer op het schavot heb gezien, meneer. Zullen we dan maar?’

Het publiek kwam een beetje in beroering toen het groepje in de kille ochtendlucht het schavot beklom, en er werd hier en daar boe geroepen en er werd zelfs een beetje geapplaudisseerd. Mensen waren eigenaardig in dat opzicht. Als je vijf daalders stal was je een kruimeldief. Als je duizenden daalders stal was je een overheid of een held.

Feucht staarde recht voor zich uit toen de lijst met zijn wandaden werd voorgelezen. Hij kon er niets aan doen, maar hij vond het allemaal ontzettend *oneerlijk*. Hij had nog nooit iemand zelfs maar een tik op zijn hoofd verkocht. Hij had zelfs nooit een deur opengebroken. Hij had wel eens een slot opengepeuterd, maar dat had hij dan altijd weer achter zich op slot gedaan. Wat had hij, afgezien van al die gevallen van terughalen door de bank, faillissement en onverwacht acuut geldgebrek, nu eigenlijk ooit gedaan dat echt intrinsiek *slecht* was? Hij had altijd alleen maar met getallen geschoven.

‘Er is flink wat volk op de been, vandaag,’ zei meneer Dragonder, terwijl hij het uiteinde van de strop over de balk gooide en vlijtig begon te knopen. ‘Nogal wat pers ook. *Wat Hangt Daar?* meldt natuurlijk altijd alles, maar ook het *Nieuwsblad* en de *Pseudopolisbode* zijn er, waarschijnlijk vanwege die bank die daar failliet is gegaan, en ik heb gehoord dat er ook een verslaggever van *het Stoose Handelsblad* was. Uitstekend financieel katern – ik hou altijd de prijzen voor

gebruikt touw in de gaten. Blijkbaar willen een heleboel mensen je wel zien hangen, meneer.'

Feucht had achter de toeschouwers een zwarte koets zien stoppen. Er was geen familiewapen op de deur te bekennen, tenzij je wist dat dat van Heer Ottopedi een schild van sabel was. Zwart op zwart. De rotzak had wel stijl, dat moest je toegeven...

'Hè? Wat?' zei hij als antwoord op een duwtje.

'Ik vroeg of je nog enkele laatste woorden wilde zeggen, meneer Glabbeek,' zei de beul. 'Dat is gebruikelijk. Heb je misschien iets voorbereid?'

'Ik verwachtte eigenlijk niet dat ik echt dood zou gaan,' zei Feucht. En zo was het. Tot nu toe had hij het niet echt verwacht. Hij was ervan *overtuigd* geweest dat er wel iets zou opduiken.

'Dat is een hele goeie, meneer,' zei meneer Wiepjes. 'Laten we het daar dan maar bij laten, hè?'

Feucht kneep zijn ogen een beetje dicht. Het gordijn van het koetsraam had bewogen. De deur van de koets was opengegaan. Hoop, de kostbaarste aller schatten, durfde een klein glimmertje te vertonen.

'Nee, dat zijn niet echt mijn laatste woorden,' zei hij. 'Uh... even denken...'

De tengere gestalte van een typische ambtenaar klauterde uit de koets.

'Uh... zo slecht was het niet wat ik heb gedaan... uh...' *Aha, nu begon hij het te snappen. Ottopedi wilde hem angst aanjagen, dat was het. Echt iets voor hem, van wat Feucht had gehoord. Hij zou toch nog gratie krijgen!*

'Ik... uh... ik...'

Op het plein kon de tengere gestalte zich maar met moeite door de drom mensen heen worstelen.

'Wil je alsjeblieft wel een beetje opschieten, meneer Glabbeek?' vroeg de beul. 'Eerlijk is eerlijk nietwaar?'

'Ik wil wel iets *goeds* zeggen,' zei Feucht uit de hoogte, terwijl hij de ambtenaar een omweg zag maken rond een grote trol.

'Ja, maar er zijn grenzen, meneer,' zei de beul, geërgerd over de inbreuk op de etiquette. 'Anders kun je er wel *dagen* over doen! Kort en raak, meneer, dat moet je hebben.'

'Precies, zo is het,' zei Glabbeek. 'Uh... O, kijk, zie je die man daar, die zo naar je loopt te wuiven?'

De beul keek naar de ambtenaar die zich door de mensenmenigte naar voren had geworsteld.

'Ik kom een boodschap brengen van Heer Ottopedi!' riep de man.

'Mooi!' zei Feucht.

‘Hij zegt dat jullie een beetje moeten opschieten, de zon is allang op!’ zei de ambtenaar.

‘Oh,’ zei Feucht terwijl hij naar de zwarte koets staaarde. Die vervloekte Ottopedi had al net zo’n akelig soort gevoel voor humor als de gevangenvaarders.

‘Kom op, meneer Glabbeek, je wilt me toch niet in de problemen brengen, hè?’ zei de beul met een klopje op zijn schouder. ‘Een paar woorden en dan kunnen we allemaal verder gaan met onze dagelijkse beslommeringen. Met uitzondering van mijn onderhavige gespreks-partner, vanzelf.’

Dit was het dan dus. Op een vreemde manier was het eigenlijk tamelijk bevrijdend. Je hoefde niet meer bang te zijn dat je het ergste zou overkomen, want dit was het ergste, en het was al bijna achter de rug. De gevangenvaarder had gelijk gehad. Wat je in dit leven moest doen was de ananas zien op te tillen, hield Feucht zichzelf voor. Die was groot en scherp en knobbelig, maar misschien lagen er wel perziken onder. Het was een mythe waarnaar je je leven kon inrichten, en inmiddels dus volstrekt zinloos.

‘In dat geval,’ zei Feucht von Lippvacht, ‘vertrouw ik mijn ziel toe aan elke god die hem kan vinden.’

‘Mooi gezegd,’ zei de beul en hij haalde de hendel over.

Albert Glabbeek stierf.

Over het algemeen vond men dat hij mooie laatste woorden had gesproken.

‘Ha, meneer Lippvacht,’ zei een stem die uit de verte naderde. ‘Ik zie dat je wakker bent. En op dit moment nog in leven.’

In die laatste opmerking klonk een lichte stembuiging door die Feucht duidelijk maakte dat de lengte van het moment geheel en al in handen van de spreker lag.

Hij deed zijn ogen open. Hij zat in een luie stoel. Achter een bureau tegenover hem zat Heer Huigen Ottopedi, met zijn handen tot een tent gevouwen voor zijn bedachtzaam getuete lippen. Onder Heer Ottopedi’s kenmerkende dictatuur was Ankh-Meurbork uitgegroeid tot de stad waar om een of andere reden iedereen wilde wonen.

Een dierlijk oerinstinct maakte Feucht ook duidelijk dat er achter de luie stoel nog andere mensen stonden, en dat het uitermate onplezierig kon uitpakken als hij plotseling in beweging zou komen. Maar die anderen konden onmogelijk even verschrikkelijk zijn als de

magere man in het zwart met zijn keurige sikje en zijn pianistenhanden die naar hem zat te kijken.

‘Zal ik je iets over engelen vertellen, meneer Lippvacht?’ zei de Patriciaër vriendelijk. ‘Ik weet twee interessante feiten over ze.’

Feucht gromde. Recht voor zich zag hij geen ontsnappingsroute en zich omdraaien was uitgesloten. Zijn nek deed gruwelijk zeer.

‘O ja. Je bent wel degelijk opgehangen,’ zei Ottopedi. ‘Een uitermate nauwkeurige wetenschap, ophangen. Meneer Dragonder is er een meester in. De gladheid en de dikte van het touw, of de schuifknoop *hier* geplaatst wordt of *daar*, de verhouding tussen gewicht en afstand... O, ik ben ervan overtuigd dat de man er een boek over zou kunnen schrijven. Het scheelde maar een centimeter en je was dood geweest, heb ik gehoord. Alleen een deskundige die vlak naast je stond zou dat gezien hebben, en in dit geval was de deskundige onze vriend meneer Dragonder. Nee, Albert Glabbeek is dood, meneer Lippvacht. Driehonderd mensen zouden durven zweren dat ze hem zagen sterven.’ Hij boog naar voren. ‘En zodoende is het heel toepasselijk dat ik je nu iets over engelen ga vertellen.’

Feucht wist een grommend geluid voort te brengen.

‘Het eerste interessante feit over engelen, meneer Lippvacht, is dat ze zich soms, hoewel heel zelden, aan iemand vertonen, aan iemand *verschijnen* moet ik eigenlijk zeggen, op een punt in diens leven waar hij er zo’n smerige, rommelige bende van heeft gemaakt dat de dood nog de enige zinvolle mogelijkheid lijkt, en hem dan een kans bieden om terug te gaan naar het moment waarop het allemaal misging, om het nog een keer over te doen, maar dan *goed*. Meneer Lippvacht, ik zou het op prijs stellen als je mij beschouwde als... een engel.’

Feucht staaarde hem met open mond aan. Hij voelde nog het touw straktrekken, voelde de lus dichtschuiven! Het was hem zwart voor z’n ogen geworden. Hij was *gestorven!*

‘Ik bied je een baan aan, meneer Lippvacht. Albert Glabbeek is begraven, maar meneer Lippvacht heeft een *toekomst*. Als hij stom doet kan dat natuurlijk een hele korte toekomst zijn. Ik bied je een baan aan, meneer Lippvacht. Werk, voor loon. Ik begrijp dat je waarschijnlijk niet erg vertrouwd bent met dat begrip.’

Alleen als een soort hel, dacht Feucht.

‘De baan is die van Postmeester-Generaal van Ankh-Meurbork.’

Feucht bleef hem aanstaren.

‘Mag ik daar nog aan toevoegen, meneer Lippvacht, dat zich achter je rug een deur bevindt. Mocht je tijdens dit gesprek te eniger tijd liever willen vertrekken, dan hoef je maar door die deur te stappen en je hoort nooit meer iets van me.’